

Etusivu>Kanteen nostaminen>Oikeusapu

Tämän sivun alkukielistä versiota [hr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennotetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#).

Swipe to change

kroaatti**Oikeusapu****Kroatia****1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?**

Siviiliprosessilain (*Zakon o parničnom postupku*) 151 §:ssä säädetään, että oikeudenkäyntikuluihin sisältyvät kulut, joita aiheutuu oikeudenkäynnin aikana tai sen yhteydessä. Oikeudenkäyntikuluja ovat muun muassa todistelukulut, tuomioistuinmaksut, julkaisukulut, tuomareiden ja kirjureiden päivärahoista ja matkakuluista aiheutuvat kulut, osapuolten oikeuden istuntoon osallistumisesta aiheutuvat matkakulut ja muut vastaavat kulut. Oikeudenkäyntikuluihin voivat sisältyä myös asianajajien ja muiden lain mukaan palkkioon oikeutettujen henkilöiden työstä maksettavat palkkiot.

Siviiliprosessilain 152 §:n nojalla jokaisen osapuolen on maksettava etukäteen omista toimistaan aiheutuvat kulut. Kun osapuoli esittää todisteita, hänen on maksettava tuomioistuimen määräyksestä etukäteen summa, joka kattaa todisteiden esittämisestä aiheutuvat kulut. Se, kenen on lopulta maksettava oikeudenkäyntikulut, määritetään lähtökohtaisesti jutun lopputuloksen perusteella. Siviiliprosessilain 154 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että jutun kokonaan hävinneen osapuolen on korvattava oikeudenkäynnistä aiheutuneet vastapuolen ja tämän väliintulijan kulut. Hävinneen osapuolen väliintulijan on korvattava toimistaan aiheutuneet kulut. Siviiliprosessilain 154 §:n toisessa momentissa säädetään, että jos osapuoli voittaa oikeudenkäynnin osittain, tuomioistuin päättää kulujen korvaamisesta sen perusteella, missä määrin juttu on voitettu suhteessa kanteen lopullisiin vaatimuksiin. Erityisiä sääntöjä sovelletaan tapauksissa, joissa oikeudenkäyntikulut aiheutuvat jommankumman osapuolen syystä tai osapuolelle sattuneesta tapahtumasta, joissa tuomio annetaan tunnustuksen perusteella, joissa kantaja peruuttaa kanteen tai luopuu siitä ja joissa tuomioistuin ratkaisee riita-asian ja osapuolet osallistuvat sen ratkaisuun (siviiliprosessilain 156–161 §).

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Maksuttomasta oikeusavusta annetun lain (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) mukaan oikeusavun tarkoituksena on taata yhdenvertaisuus lain edessä sekä tarjota Kroatian kansalaisille ja muille henkilöille tehokas oikeussuoja ja mahdollisuus kääntyä tuomioistuimen ja muiden julkisoikeudellisten elinten puoleen yhdenvertaisin edellytyksin maksuttomasta oikeusavusta annetun lain säännösten mukaisesti.

Oikeusapu jaetaan ensisijaiseen ja toissijaiseen oikeusapuun.

Ensisijaiseen oikeusapuun kuuluvat

yleisten oikeudellisten tietojen tarjoaminen

oikeudellinen neuvonta

kirjallisten lausuntojen laatiminen julkisoikeudellisille elimille, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle ja kansainvälisille organisaatioille kansainvälisten sopimusten ja näiden elinten toimintasääntöjen mukaisesti

edustaminen menettelyissä julkisoikeudellisissa elimissä

oikeudellinen apu tuomioistuimen ulkopuolisissa sovintomenettelyissä.

Ensisijaista oikeusapua tarjoavat maakuntien ja Zagrebin kaupungin hallintoelimet sekä valtuutetut yhdistykset ja oikeusapuklinikat. Ensisijaista oikeusapua tarjoavat hallintoelimet saavat antaa yleistä oikeustietoa ja oikeudellista neuvontaa sekä laatia lausuntoja.

Toissijaiseen oikeusapuun kuuluvat

oikeudellinen neuvonta

lausuntojen laatiminen työnantajalle työntekijöiden oikeuksia koskevissa asioissa

lausuntojen laatiminen riita-asioissa

edustaminen oikeudenkäynnissä

oikeudellinen avustaminen riita-asioiden sovintoratkaisumenettelyissä.

Toissijaista oikeusapua tarjoavat asianajajat.

Toissijaiseen oikeusapuun kuuluvat myös

vapautus oikeudenkäyntikuluista

vapautus tuomioistuinmaksuista.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Seuraavat henkilöt ovat oikeutettuja maksuttomaan oikeusapuun:

Kroatian kansalaiset

lapset, joilla ei ole Kroatian kansalaisuutta ja jotka tavataan Kroatian alueelta ilman heistä lain mukaan vastuussa olevaa aikuista

ulkomaalaiset, joilla on väliaikainen oleskelulupa vastavuoroisuuden perusteella, ja ulkomaalaiset, joilla on pysyvä oleskelulupa

tilapäistä suojelua saavat ulkomaalaiset

maassa laittomasti asuvat ulkomaalaiset ja ulkomaalaiset, joilla on lyhytaikainen oleskelulupa, oikeudenkäynneissä, joiden tuloksena annetaan

karkottamispäätös tai palauttamispäätös

turvapaikanhakijat, turvapaikan saaneet ja toissijaista suojelua saavat ulkomaalaiset ja heidän perheenjäsenensä, jotka oleskelevat laillisesti Kroatiassa ja jotka ovat osallisena menettelyssä, johon ei voi saada oikeusapua minkään lain nojalla.

Toissijaista oikeusapua voidaan myöntää, jos seuraavat taloudelliset edellytykset täyttyvät:

hakijan ja hänen ruokakuntansa kuukausittaiset kokonaistulot eivät ylitä laskentaperusteen määrää (3 326,00 kunaa) ruokakunnan jäsentä kohti

hakijan ja hänen ruokakuntansa omaisuuden kokonaisarvo ei ylitä laskentaperusteen määrää kerrottuna 60:llä (199 560,00 kunaa).

Toissijainen oikeusapu myönnetään arvioimatta hakijan taloudellista tilannetta etukäteen, jos hakija on

lapsi, joka pyrkii käyttämään oikeuttaan elatukseen

väkivaltarikoksen uhri, joka hakee oikeudenkäynnissä korvausta rikoksen aiheuttamasta vahingosta

sosiaaliturvaoikeuksia koskevan lainsäädännön mukaisen elatusavun saaja

henkilö, joka on oikeutettu etuuksiin Kroatian itsenäisyyssodan veteraanien ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annetun lain (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) tai sodassa vammautuneiden sotilaiden ja siviilien suojelusta annetun lain (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*) nojalla.

Oikeusapua voidaan myöntää myös rajat ylittäviin riita-asioihin. Rajat ylittävä riita-asia on riita-asia, jossa oikeusavun hakijan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on muussa kuin siinä EU-maassa, jossa oikeudenkäynti pidetään tai jossa tuomio on pantava täytäntöön.

Oikeusapua annetaan rajat ylittävissä siviili- ja kauppaoikeudellisissa riita-asioissa, sovittelumenettelyissä, tuomioistuimen ulkopuolisissa menettelyissä, virallisten asiakirjojen täytäntöönpanossa ja näihin menettelyihin liittyvässä oikeudellisessa neuvonnassa. Rajat ylittäviin riita-asioihin myönnettävää oikeusapua koskevia säännöksiä ei sovelleta verotus-, tulli- tai muihin hallinto-oikeudellisiin menettelyihin.

Rajat ylittävässä riita-asiaa oikeusavun hakijalle myönnetään oikeusapua, jos hän täyttää maksuttomasta oikeusavusta annetussa laissa säädetty edellytykset. Oikeusapua voidaan poikkeuksellisesti myöntää hakijalle, joka ei täytä maksuttomasta oikeusavusta annetussa laissa säädettyjä edellytyksiä, mikäli hakija näyttää toteen, että hän ei kykene maksamaan oikeudenkäyntikuluja koti- tai asuinmaansa ja Kroatian erilaisten elinkustannusten vuoksi.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Ensisijaista oikeusapua voidaan myöntää kaikissa oikeusasioissa, jos

hakijalla ei ole oikeuksiensa puolustamiseen tarvittavia tietoja tai kykyjä

hakija ei ole saanut oikeusapua erityislainsäädännön nojalla

toimitettu hakemus ei ole ilmeisen perusteeton

hakijan taloudellinen tilanne on sellainen, että ammattimaisesta oikeusavusta maksaminen vaarantaisi hänen tai hänen ruokakuntansa toimeentulon.

Asianajajien tarjoamaa toissijaista oikeusapua ja vapautus oikeudenkäyntikulujen maksamisesta voidaan myöntää seuraavan tyyppisissä menettelyissä:

esineoikeutta koskevat menettelyt lukuun ottamatta kiinteistörekisterimenettelyjä

työsuhdetta koskevat menettelyt

perhesuhteita koskevat menettelyt, lukuun ottamatta yhteiseen hakemukseen perustuvia avioeromenettelyjä edellyttäen, että puolisoilla ei ole yhteisiä tai

adoptoituja alaikäisiä lapsia tai huollettavanaan olevia täysi-ikäisiä lapsia

täytäntöönpano- ja turvaamisen menettelyt, joissa on kyse sellaiseen menettelyyn perustuvien saatavien pakkoperinnästä tai turvaamisesta, johon maksuttomasta oikeusavusta annetun lain mukaan voidaan myöntää oikeusapua

riita-asian ratkaisu sovintomenettelyssä

poikkeuksellisesti kaikki muut hallinnolliset ja siviilioikeudelliset menettelyt, kun avuntarve johtuu hakijan ja hänen ruokakuntansa elämäntilanteesta, maksuttomasta oikeusavusta annetun lain perimmäisen tarkoituksen mukaisesti.

Asianajajien tarjoamaa toissijaista oikeusapua voidaan myöntää edellä mainittuihin oikeudenkäynteihin, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

oikeudenkäyntimenettely on monimutkainen

hakija ei kykene edustamaan itseään

hakijan taloudellinen tilanne on sellainen, että ammattimaisesta oikeusavusta maksaminen vaarantaisi hänen tai hänen ruokakuntansa toimeentulon,

maksuttomasta oikeusavusta annetun lain 14 §:ssä säädettyjen erityisedellytysten mukaisesti

menettelyä ei ole aloitettu haitantekotarkoituksessa

hakijan tekemää hakemusta ei ole hylätty viimeksi kuluneiden kuuden kuukauden aikana sen vuoksi, että hakija on tahallisesti antanut virheellisiä tietoja

hakija ei ole saanut oikeusapua erityislainsäädännön nojalla.

Vapautus tuomioistuinmaksuista voidaan myöntää kaikissa oikeudenkäynneissä (siviilioikeudellisissa menettelyissä ja hallinnollisissa riita-asioissa), jos

hakijan taloudelliset olosuhteet ovat sellaiset, että tuomioistuinmaksujen maksaminen voisi vaarantaa hakijan ja hänen ruokakuntansa toimeentulon,

maksuttomasta oikeusavusta annetun lain 14 §:ssä säädettyjen erityisedellytysten mukaisesti. Päätöstä tehtäessä kiinnitetään erityistä huomiota

tuomioistuinmaksujen suuruuteen menettelyssä, jossa vapautusta on pyydetty.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Hallintoelimen on tehtävä päätös toissijaisen oikeusavun myöntämisestä 15 päivän kuluessa hakemuksen toimittamisesta. Jos hakija menettää määräajan umpeutumisen vuoksi oikeutensa toimiin, joita varten hän hakee oikeusapua, hallintoelimen on tehtävä hakemusta koskeva päätös lyhyemmässä ajassa niin, että hakija voi toteuttaa toimen määräajassa.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Ensisijaista oikeusapua haetaan ottamalla yhteyttä suoraan sen tarjoajaan (valtuutettuun yhdistykseen, oikeusapuklinikkaan tai hallintoelimeen); erillistä hakemuslomaketta ei tarvita.

Toissijaista oikeusapua haetaan toimittamalla oikeusapuhakemus siihen tarkoitettulla lomakkeella toimivaltaiselle toimistolle. Oikeusapuhakemuslomakkeita on saatavilla toimistoissa sekä toimistojen ja oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavan ministeriön (*Ministarstvo pravosuđa i uprave*) verkkosivuilla.

Oikeusapuhakemukset rajat ylittävissä riita-asioissa ja hakemukset oikeusapuhakemuksen siirtämiseksi rajat ylittävissä riita-asioissa on toimitettava lomakkeilla, jotka on vahvistettu seuraavilla komission päätöksillä: komission päätös 2004/844/EY, tehty 9 päivänä marraskuuta 2004, oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset annetun neuvoston direktiivin 2003/8/EY mukaisen vakiolomakkeen laatimisesta oikeusapuhakemuksia varten ja komission päätös 2005/630/EY, tehty 26 päivänä elokuuta 2005, oikeusapuhakemusten siirtoon tarvittavan lomakkeen laatimisesta neuvoston direktiivin 2003/8/EY mukaisesti. Molemmat päätökset on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Rajat ylittävissä riita-asioissa lomakkeet ja kaikki niiden liitteet on toimitettava kroaatin kielelle käännettyinä. Muussa tapauksessa hakemus hylätään.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Kun hakemus toimitetaan toimivaltaiseen hallintoelimeen, siihen on liitettävä hakijan ja hänen ruokakuntansa jäsenten kirjallinen suostumus, jossa sallitaan tutustuminen kaikkiin tuloja ja varallisuutta koskeviin tietoihin. Suostumuksessa hakija vahvistaa, että annetut tiedot ovat täsmälliset ja kattavat.

Perheväkivallan uhrin toimittavat suostumuksen, jossa he sallivat tutustumisen vain kaikkiin omia tulojaan ja varallisuuttaan koskeviin tietoihin. Suostumusta eivät toimia sellaiset ruokakunnan jäsenet, jotka osallistuvat oikeudenkäyntiin vastaajan ominaisuudessa tai joiden edut ovat ristiriidassa hakijan etujen kanssa.

Rajat ylittävissä riita-asioissa oikeusapuhakemukseen liitetään hakemusta koskevan päätöksen tekemiseksi tarvittavat asiakirjat.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Ensisijaista oikeusapua haetaan ottamalla yhteyttä suoraan ensisijaisen oikeusavun tarjoajaan (valtuutettuun yhdistykseen, oikeusapuklinikkaan tai hallintoelimeen). Erillistä hakemuslomaketta ei tarvitse täyttää. Toissijaista oikeusapua haetaan toimittamalla hakemus toimivaltaiselle hallintoelimelle, jonka alueella hakijan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee.

Hakija, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee EU-maassa ja joka hakee oikeusapua rajat ylittävään riita-asiaan, joka ratkaistaan Kroatiaassa toimivassa tuomioistuimessa, toimittaa oikeusapuhakemuksen Kroatian oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavaan ministeriöön (vastaanottava viranomainen).

Osapuoli, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee Kroatiaassa ja joka hakee oikeusapua rajat ylittävään riita-asiaan, joka ratkaistaan toisessa EU-maassa toimivassa tuomioistuimessa, toimittaa hakemuksen kotipaikkansa tai vakituisen asuinpaikkansa toimivaltaiseen toimistoon.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Toissijaista oikeusapua myönnetään hakijalle, joka täyttää oikeusavun myöntämisen edellytykset. Oikeusavun myöntämisestä tehdään päätös.

Hallintoelimen on tehtävä hakemusta koskeva päätös 15 päivän kuluessa sen toimittamisesta.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapupäätös antaa oikeuden käyttää joitakin tai kaikkia toissijaisen oikeusavun muotoja tietyntyyppisissä ja -tasoisessa menettelyssä. Se sisältää oikeusavun saajan henkilötiedot, lyhyen kuvauksen asiasta, johon oikeusapu on myönnetty, hyväksytyn oikeusavun muodon ja laajuuden, tiedot oikeusavun tarjoavasta asianajajasta ja muut päätöksen kannalta olennaiset tiedot.

Kun hakija toimittaa oikeusapuhakemuksen, joka koskee vapauttamista tuomioistuinmaksuista, hänen on ilmoitettava hakemuksesta tuomioistuimelle lausunnossa tai toteuttaessaan jonkin muun oikeudenkäyntiin liittyvän toimen. Hakijan on toimitettava päätös tuomioistuinmaksuista vapauttamisesta kuuden kuukauden kuluessa lausunnon kirjaamisesta tai jonkin muun oikeudenkäyntiin liittyvän toimen toteuttamisesta.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Toissijaisen oikeusavun myöntämispäätöksessä määrätään myös toissijaista oikeusapua antava asianajaja. Oikeusavun saajan on toimitettava päätös kyseiselle asianajajalle. Poikkeustapauksissa hallintoelin nimittää oikeusavun saajalle toisen asianajajan tämän etukäteen antamalla suostumuksella, joka on liitetty oikeusapuhakemukseen.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Kuten edellä on todettu, oikeusavun myöntämispäätös antaa oikeuden käyttää joitakin tai kaikkia toissijaisen oikeusavun muotoja tietyntyyppisissä ja -tasoisessa menettelyssä. Päätöksen nojalla oikeusavun saaja voidaan vapauttaa täysin tai osittain asianajajien palkkioista, oikeudenkäyntikuluista (vapautus todistajien, tulkkien, asiantuntijoiden, selvitysten ja tuomioistuimen julkaisujen kulujen ennakkomaksuista) ja tuomioistuinmaksuista.

Oikeusapu myönnetään täysimittaisena, jos hakija saa toimeentulotukea sosiaaliturvajärjestelmän mukaisten oikeuksien käytöstä annettujen säännösten nojalla tai tukea elinkustannusten kattamiseen Kroatian itsenäisyssodan veteraanien ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annetun lain nojalla tai sodassa vammautuneiden sotilaiden ja siviilien suojelusta annetun lain nojalla, tai jos hakijan ja hänen ruokakuntansa kokonaistulot ovat enintään 50 prosenttia laskentaperusteiden kuukausimäärästä ruokakunnan jäsentä kohti.

Mikäli hakijan ja hänen ruokakuntansa kokonaistulot nousevat yli 50 prosenttiin laskentaperusteesta ruokakunnan jäsentä kohti, oikeusavun määrää vähennetään niin, että jokainen tulojen 10 prosentin lisäys pienentää oikeusapua 10 prosentilla, mutta kuitenkin niin, että oikeusavun määrä on vähintään 50 prosenttia oikeusapua varten määritetyistä kuluista.

Jos oikeusapua ei ole myönnetty täysimittaisena, hakija voi tehdä oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavalle ministeriölle valituksen päätöksen siitä osasta, jossa oikeusapu hylättiin. Valituksen tekeminen ei viivästytä myönnetyn oikeusavun käyttämistä. Jos oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaava ministeriö hylkää valituksen, sen päätöstä vastaan voidaan panna vireille hallinnollinen menettely.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Kun myönnetyn oikeusavun määrää on rajoitettu, ylimenevän osan kuluista maksaa oikeusavun saaja. Jos oikeusavun saaja voittaa jutun, tuomioistuin määrää vastapuolen korvaamaan oikeudenkäynnin kustannukset saajalle.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Oikeusapuhakemuksessa voi pyytää oikeusapua siviilioikeudellisen menettelyn molempiin vaiheisiin. Ylimääräisten oikeussuojakeinojen valmistelemiseksi on tehtävä erillinen hakemus, jonka perusteella tehdään erillinen, vain kyseistä oikeustoimea koskeva päätös.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos oikeusavun saajan ja hänen ruokakuntansa taloudellinen tilanne kohenee oikeudenkäynnin aikana siinä määrin, että jos tämä kohentunut tilanne olisi vallinnut hakemushetkellä, se olisi vaikuttanut hakijan oikeuteen saada oikeusapua ja oikeusavun laajuuteen, toimivaltainen hallintoelin kumoaa oikeusapupäätöksen kokonaan tai osittain. Oikeusavun saajien on ilmoitettava hallintoelimelle taloudellisen tilanteensa kohentumisesta kahdeksan päivän kuluessa päivästä, jolloin muutos tuli heidän tietoonsa. Oikeusavun saaja voi tehdä oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavalle ministeriölle valituksen päätöksestä, jolla päätös oikeusavun myöntämisestä kumotaan, 15 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavan ministeriön päätöstä vastaan voidaan panna vireille hallinnollinen menettely.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Oikeusavun hakija tai saaja voi tehdä valituksen hallintoelimen tekemästä oikeusavun epäämistä koskevasta päätöksestä tai päätöksen siitä osasta, jolla oikeusavun myöntäminen täysimittaisena evätään, 15 päivän kuluessa päätöksen vastaanottamisesta. Oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavan ministeriön on tehtävä päätös valituksesta kahdeksan päivän kuluessa perustellun valituksen vastaanottamisesta. Oikeusasioista ja julkishallinnosta vastaavan ministeriön päätöstä vastaan voidaan panna vireille hallinnollinen menettely.

Lisätietoja:

Oikeusasioista ja [julkishallinnosta vastaavan ministeriön verkkosivusto](#)

Maksuttomasta oikeusavusta annettu laki (Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nrot 143/13 ja 98/19)

Siviiliprosessilaki (virallisen lehden nrot 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – konsolidoitu versio, 25/13, 89/14, 70/19)

Päivitetty viimeksi: 23/05/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.